

Brandmännens Riksförbund

I början av 1995 tog Håkan Höglin, ordförande i Brandmännens Riksförbund i Stockholm, kontakt med Föreningsarkivet Västernorrland för att undersöka möjligheterna att förvara förbundets arkiv hos oss.

Förbundet var trångbudda i sina lokaler vid Gullmarsplan och kunde tänka sig en

Förbundet bildas

Året var 1945, söndagen den 29 april. Ett antal borgarbrandmän från Stockholmsregionen samlades till möte i Sundbybergs stadshus.

Mötesdeltagarna var bekanta med varandra sedan tidigare sammankomster. De hade tidigare diskuterat tjänstgörings- och ersättningsförhållanden och inte minst organisatoriska frågor.

Birger Sköld – arrangörsföreningens ordförande – hälsade välkommen och utsågs att leda dagens överläggningar. Redan i sitt inledningsanförande förespråkade Birger Sköld på det livligaste bildandet av ett Riksförbund.

Som motivering framhölls betydelsen av att alla borgarbrandmän – över hela landet – skulle få en

utlokalisering av arkivet. Ordförandens rötter i Ådalen talade antagligen till Föreningsarkivet Västernorrlands fördel.

Vår arkivchef åkte till Stockholm i mars för att se på arkivet och förhandla om villkoren. Under sommaren 1995 flyttades hela arkivbeståndet upp till Arkivhuset i Härnösand

enhetlig behandling med likvärdiga anställnings-, ersättnings- och övriga villkor.

Efter inledningsanförandet följde en mycket livlig diskussion med många och långa debattinlägg. Alla var ense om att bildandet av en större facklig enhet var en nödvändighet.

Mötets slutliga enhälliga beslut blev att bilda ett Riksförbund.

Det var ett djärvt beslut som fattades denna aprildag 1945. Man kan fråga sig om mötesdeltagarna

Förbundets kassör Eva-Lotta Olsson och dess ordförande Håkan Höglin vid ett studiebesök/kurs på Arkivhuset i augusti.

Foto: Owe Norberg

var införstådda med vilken arbetsbörda som lades på den interimstyrelse som senare tillsattes.

Med facit i hand och med kännedom om förbundets utveckling och tveklöst stora betydelse för sina medlemmar liksom för landets brandförsvaret i övrigt var mötets beslut både klokt och framsynt.

Ny lag – nytt namn

Vid kongressen 1963 togs enhälligt ett beslut om att ändra förbundets namn till Brandmännens Riksförbund, BRF.

Anledningen till namnändringen var, att den brandlag som stiftades 1942, hade upphört att gälla vid utgången av 1962, och en ny lag trädde i kraft vid årsskiftet.

I den nya lagen hade beteckningarna borgarbrandkår och yrkesbrandkår utgått, och ersatts av kommunal brandkår. Även benämningarna borgarbrandman och yrkesbrandman hade utgått och ersatts av deltidsanställd- respektive heltidsanställd brandman.

Den fasta grund som tidigt byggdes upp för förbundet har under alla år förvaltats på bästa tänkbara sätt. Brandmännens Riksförbund är i ständig utveckling och i hög grad ett levande förbund med fina visioner för framtiden.

Dess ändamål är bl a att skapa och upprätthålla

kontakt mellan brandmännen i Sverige, att sprida upplysning om brandkårernas anställning och övriga förhållanden samt att tillvarata brandmännens intressen rörande anställningsvillkor och förhållandet i övrigt gentemot de kommunala myndigheterna.

Förbundet är en politiskt obunden facklig riksorganisation för landets deltidsanställda brandförmän och brandmän.

Förbundet är med sina ca 11 500 medlemmar – mer än två tredjedelar av brandförsvarets totala personal – den klart största fackliga organisationen inom det svenska brandförsvaret. Deltidsanställd personal kommer inom överskådlig tid att utgöra merparten av landets brandpersonal.

Ett välordnat arkiv

Arkivet finns nu ordnat och förtecknat på Föreningsarkivet i Härnösand. Vi som arbetat med uppordningen av dessa handlingar måste ge en eloge till förbundet. Det inkomna materialet var i mycket fin ordning vilket gjorde arbetet både roligt, intressant och lättamt.

Arkivet upptar 15 hyllmeter i vår depå och består av 202 volymer.

Carina Törnqvist

Nya rutiner på Föreningsarkivet Västernorrland

Samlad föreningshistoria

Under årens lopp har föreningar och organisationer i länet flitigt lämnat in sina arkivhandlingar till oss. Våra arkivdepåer i Härnösands och Sundsvall är därför fyllda av arkiv med stora delar av länets samlade föreningshistoria, tillgängliga för forskare och andra intresserade att ta del av.

Detta är bra, vår uppgift är ju att fungera som er arkivinstitution. Vi ska vara ett slutarkiv där handlingar som inte längre behövs i den dagliga och årliga dokumenthanteringen kan få en brand-, fukt- och stöldsäker förvaring, samtidigt som de blir tillgängliga för forskning.

Viktiga handlingar

Protokoll, medlemsmatriklar, brev, kassaböcker och foton är några av föreningarnas viktigaste handlingar som självfallet ska fortsätta att deponeras på Föreningsarkivet. Det enda som måste nämnas när det

gäller denna typ av handlingar är att det är originalen som ska lämnas in till oss. Kopiera gärna protokoll, men tänk på att det alltid är originalhandlingar som förvaras i ett slutarkiv, i ert fall Föreningsarkivet Västernorrland.

Verifikationer

De handlingar som framförallt vållar stora problem för oss, är alla inlämnade verifikationer. De tar, som alla vet, stor plats och ska dessutom gallras efter tio år. Detta kräver resurser av oss i form av arkivutrymme, tid och personal – resurser som vi för tillfället helt enkelt inte har.

Därför har vi på Föreningsarkivet beslutat att vi tills vidare inte kan ta emot de av era handlingar som är yngre än tio år. Detta gäller framför allt verifikationer.

Gallring av främst verifikationer i de befintliga

arkivbestånden kommer att genomföras under den närmaste tiden. Vi hoppas kunna frigöra nödvändigt arkivutrymme på detta sätt.

En hjälp på vägen

För att kunna stödja och hjälpa alla arkivansvariga ute i föreningar och organisationer som är osäkra på vilka handlingar som bör sparas och vilka som man kan rensa bort, har vi framställt broschyren *Konsten att få ordning och reda i sitt arkiv*. Den skickar vi ut till våra medlemsföreningar tillsammans med detta nummer av Arkivbladet. I broschyren kan ni läsa det viktigaste som man behöver veta för att på rätt sätt kunna sköta en förenings arkiv. Det är därför särskilt

viktigt att den arkivansvarige eller den som sköter er förenings arkiv får broschyren och samtidigt blir informerad om de nya reglerna.

Kurser

Vid behov kan vi ordna kurser i dokumenthantering för de föreningar som så önskar. Har ni frågor om de nya rutinerna eller behöver fler broschyrer, hör av er till oss på telefon 060-19 14 77, 19 14 79 eller via e-post – foreningsarkivet@sundsvall.se

Mia Gunnholt

Asienbesök på Arkivhuset

Den 26 augusti hade Föreningsarkivet Västernorrland långväga besök i Arkivhuset. Inom ramen för regeringens satsning på en Asienstrategi inför 2000-talet arrangerade SIDA en studieresa i Sverige för en stor grupp asiater.

Åtta av dessa hade folkrörelseanknytning och reste till Västernorrland, där landstinget stod som värd. Förmiddagen ägnades åt ett besök hos föreningsarkivet på Arkivhuset. Delegaterna kom från bl a

handikapprörelsen, fackliga rörelsen, kvinnoorganisationer och människorättsorganisationer.

Deltagarna i foajén i Arkivhuset. Frv guiden Sofia Eriksson, Sombath Somphone (Laos), Bachuchu Narayan Shrestha och Nar Bahadur Limbu (Nepal), SEswaran (Indien), Ravdan Samdandobji (Mongoliet), Cho Youngsook (Korea), Lennart Backlund från landstinget, Chynthia Gabriel (Malaysia) och Passang Dolma (Tibet/Indien).

Arkivens dag

Arkivens dag i Härnösand

I år valde Föreningsarkivet Västernorrland att delta med en monterutställning på Landsarkivet i Härnösand med anledning av vårt gemensamma EU-projekt, och som handlar om Ådalens omvandling från jordbruksbygd till industribygd. Något samarbete i Arkivhuset inför Arkivens dag var heller inte aktuellt.

Utställningen i montrarna handlade om den solidaritetsyttring som landets arbetarrörelse gav uttryck för efter dödsskjutningarna i Lunde 1931. Den ena landsomfattande insamlingen ledde till en stor penningfond som användes som understöd för de efterlevande och de skadade. Den andra insamlingen

Annika Lindqvist från DIS-Mitt visar den senaste versionen av släktforskningsprogrammet DISGEN.

Foto: Owe Norberg

Bo Ahlberg, Lennart Danielsson och Bert Högberg från Medelpads Spelmansförbund kompas på gitarr av föreningsarkivets Owe Norberg.

Foto: Mia Gunnholt

resulterade i ett minnesmonument som uppfördes på Gudmundrå kyrkogård.

Arrangemangen på Landsarkivet i Härnösand lockade ett 120-tal besökare.

Arkivens dag i Sundsvall

I Sundsvall hade de övriga institutionerna i Kulturmagasinet – biblioteket och museet – ”hängt på” Arkivens dag och det var öppet både på lördag och söndag. På Medelpadsarkiv presenterade två lokalhistoriska grupper från Alnö och Skön sina senaste bokprojekt.

Medelpads Spelmansförbund delade lokal med Föreningsarkivet Västernorrland, där vi i en monterutställning visade ett smörgåsbord av handlingar som finns i olika föreningsarkiv. Både här och i Härnösand delades vår nya folder ut till besökarna.

Arkivet arrangerade två välbesökta föreläsningar och söndag eftermiddag ägnades delvis åt en presentation av ett släktforskningsprogram. Dessutom fanns en tipsrunda och många andra aktiviteter.

Under de båda dagarna besöktes Medelpadsarkiv av ca 450 personer.

Owe Norberg

Redaktion: Mia Gunnholt, Owe Norberg och Carina Törnqvist

Tryck: Sundsvalls kommuns tryckeri

Föreningsarkivet
Västernorrland

Adresser:
Besöksadresser:
Tel:
Fax:
e-post:

Norrmlmsgatan 4, 851 85 Sundsvall
Medelpadsarkiv, Kulturmagasinet
060-19 14 79 el 060-19 18 75
060-19 21 36 el 060-17 04 01
foreningsarkivet@sundsvall.se

Box 184, 871 24 Härnösand
Arkivhuset, Nybrogatan 17
0611-34 82 53
0611-188 55
foreningsarkivet@harnosand.se